

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szandai László ügyvéd (3100 Salgótarján, Alkotmány út 9/A. szám) által képviselt felperesnek a Dallos Ügyvédi Iroda (1067 Budapest, Szondi u. 23. fsz. 3. szám, ügyintéző: dr. Dallos Zsolt ügyvéd) által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. október 16. napján kelt 19.G.40.234/2007/46. számú ítélete ellen az alperes részéről 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés és a felperes Gf. 3. és 5. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és az alperes marasztalásának összegét 345.568 (Háromszáznegyvenötezer-ötszázhatvannyolc) forinttal, 7.949.088 (Hétmillió kilencszáznegyvenkilencezer-nyolcvannyolc) forint tőkére és ezen összeg után 2005. november 30. napjától a kifizetésig járó, az elsőfokú bíróság ítéletében meghatározott mértékű késedelmi kamataira emeli fel.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 88.000 (Nyolcvannyolcezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 11.000 (Tizenegyezer) forint csatlakozó fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes mint vállalkozó az alperessel mint megrendelővel 2005. október 10-én kötött (al)vállalkozói szerződést a B.-en lévő Hotel S. Gy.- és Sportszálló felújítási munkáira. A felperes vállalta a meglévő ebédlő elbontását, a föld kitermelését és elszállítását. A felek a vállalkozói díjat úgy határozták meg, hogy az elbontás

költsége négyzetméterenként 7.000 forint, a földmunkák költsége köbméterenként 1.000 forint, a teljes vállalkozói díj 8.212.000 forint + 2.053.080 forint áfa, összesen 10.265.000 forint. Előzetes számítások szerint a kitermelendő föld mennyisége körülbelül 5.200 m³, a bontandó épület alapterülete pedig 478 m² volt.

A felek a szerződést írásba is foglalták, de az írásos szöveg nem felelt meg a szóbeli megállapodásnak. Az írásbeli szerződés ugyanis kiterjedt volna az új épületek alapjainak kialakítására, monolit vasbetonszerkezet építésére is, azonban a felek tényleges megállapodása erre nem vonatkozott.

A szerződés szerinti vállalkozói díj átalányár volt, a vállalkozó ezen az áron felül semmilyen többletköltséget nem érvényesíthetett, kivéve, ha az alperes pótmunkákat rendel meg. Amennyiben az alperes a szerződésben foglalt munkák műszaki tartalmát csökkenti, akkor csökken a szerződéses összeg is. A szerződés szerint a munkakezdés 2005. október 15., a befejezés pedig 2005. november 25. napja. A vállalkozó 1 db részszámlát és 1 végszámlát nyújthatott be felmérés alapján.

A felperes a régi épületet elbontotta, majd 2005. október 20 - 25. között zajlott az új épület kitűzése. A felperes ezt követően, 2005. október 26-án megkezdte a földkitermelést. Az alperes 2005. november 7-én szóban kérte a munkálatok gyorsítását, de ennek a felperes nem tett eleget, mivel részszámlát kívánt kiállítani, de azt az alperes megtagadta. A felperes az épületet elbontotta és kitermelt 3.515 m³ földet, valamint külön alperesi megrendelésre az elbontott anyagból keletkező építési törmeléket is részben elszállította 2005. november 20-án. Miután a munkavégzés közben a felperes munkagépeiből elfogyott az üzemanyag, erre az alperes adott 700.000 forintot. 2005. november 24-én a felperes kezdeményezésére az alperes a munkálatok szüneteltetésére adott felszólítást, ez után az építkezésen nem folyt munka. A felperes rendőrségi feljelentést tett az alperes ügyvezetője ellen 2006. január 23-án. Az alperes 2006. február 7-én a szerződést felmondta a felperes késedelmes teljesítésére és a teljesítés hiányosságaira hivatkozva. A büntetőeljárás során az alperes ügyvezetőjét a S.-i Rendőrkapitányságon meghallgatták, aki elmondta, hogy a felperes a munkálatok kb. felét végezte el, részszámlát nem nyújtott be, amennyiben azt megteszi és az egyezik a teljesítésigazolással, akkor az alperes a díjat kifizeti. A büntetőeljárás megszüntetésre került 2006. március 20-án.

A felperes részszámla kiállítása nélkül 2006. április 3-án végszámlát állított ki bruttó 9.364.320 forintról, ebben a bontási díjat 3.988.320 forintban, a földkitermelés díját 4.400 m³ alapján 5.280.000 forintban, a betontörmelék elszállításának díját 10 forduló figyelembevételével bruttó 96.000 forintban jelölte meg. A számlát az alperes visszaküldte, teljesítésigazolás hiánya, nem megfelelő példányszám és a teljesítési határidő helytelen meghatározása miatt.

2006. május 21-én a felperes vállalkozási szerződést kötött területrendezési és egyéb munkálatokra egy perben nem álló vállalkozóval, a vállalkozói díj 33.659.400

forint volt. A szerződésben foglaltakat azonban a felperes nem teljesítette, a munkákat meg sem kezdte tőkehiány miatt, így a szerződés megszűnt.

A felperes a kereseti kérelmében vállalkozói díj címén 7.603.520 forint és ennek 2005. november 31-től számított késedelmi kamatai, kártérítés címén további 32.000.000 forint és ennek kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A 7.603.520 forint követelés tekintetében a megkötött vállalkozási szerződésre és arra hivatkozott, hogy az épületbontási és a földkitermelési munkákat elvégezte, de annak ellenértékét az alperes nem fizette ki, emiatt a felperes nem tudta a korábban felvett forgóeszköz hitelét törleszteni, amiatt további hitelt nem kapott, a szerződését 2005. november 9-én felmondták, vele szemben bírósági végrehajtásra is sor került, 3 db tehergépkocsit és 4 db munkagépet árvereztek el, ebből a 12,5 millió forintos becsértéknek csak 25 %-át, 3,3 millió forintot kapott meg. A banki adóslistára kerülése miatt a működése ellehetetlenült, és a perben nem álló vállalkozóval megkötött szerződést sem tudta teljesíteni, így kárként jelentkezett nála a munka fedezeti hányadának a 70 %-a, azaz 23 millió forint. Ezen összeg, valamint a tehergépkocsik és munkagépek áron aluli elárverezése miatt keletkezett 9 millió forint kára, amelyek összege 32 millió forint.

Az alperes a kereset elutasítását és felperes perköltség fizetésére kötelezését kérte. A vállalkozói díjkövetelés elutasítása iránti kérelmében arra hivatkozott, hogy a felperes a szerződést csak részben teljesítette, ezért díj csak arányos mértékben illeti meg. Álláspontja szerint a vállalkozási szerződés része volt az új épületek alapjainak a kialakítása is, erre tekintettel határozták meg a vállalkozói díjat a szerződésben. A területrendezésre irányuló vállalkozói szerződés megghiúsulásával kapcsolatban is vitatta a felperesi kereset jogalapját és összecszerúságát. A kártérítésen alapuló kereset elutasítása iránti kérelmében utalt arra, hogy a részére küldött részszámla kifizetésének elmaradása és a felperes hitelszerződésének felmondása között nincs ok és okozati összefüggés, a részszámlát a felperes hónapokkal a felmondás után nyújtotta be. Kijelentette, hogy a hitelszerződés felmondásakor a felperesnek már nagyszegű tartozása volt.

Az alperes a felperesi keresettel szemben beszámítási kifogást is előterjesztett, utalva a 2005. október 27-én és november 7-én történt felszólításra, amelynek a felperes nem tett eleget, a munka ütemét nem fokozta, ezért a teljesítési határidő lejártá előtt a munkálatokat leállította, majd 2006. február 7-én a szerződéstől elállt. Kártérítési igényt is megjelölt, amelyhez előadta, hogy a felperesi késedelmes teljesítés miatt csak 2007. március 1-jén tudta a szerződés szerinti 7.005.240 forint összegű vállalkozói díjról szóló számláját kiállítani a vele jogviszonyban álló fővállalkozó felé, amikor már a fővállalkozóval szemben már felszámolási eljárást kezdeményeztek, így nem jutott a vállalkozói díjához, amely összegnek a beszámítását kérte a felperes kereseti követelésébe.

Az elsőfokú bíróság a 2009. október 16-án kelt 19.G.40.234/2007/46. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül

7.603.520 forint tőkét, ezen összeg után 2005. november 31-től a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó nap érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével egyező mértékű késedelmi kamatot, valamint az államnak 162.000 forint illetéket. A kereset ezt meghaladó részét elutasította. Rendelkezett, hogy a felek a perköltségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest az állam javára 738. 000 forint illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeképpen megállapította, hogy a felek között létrejött szerződés nem teljesen felelt meg az írásba foglalt szerződésnek. Az alperes ügyvezetője is elismerte, hogy a szerződés csak az épületbontásra, a földkitermelésre és elhordására vonatkozott, az építési törmelék elhordására már külön megállapodás jött létre, az ezzel összefüggő szállítási díjat az alperes elismerte. Az alperes nem vitatta, hogy a felperes az elvégzett munkával arányos díjra igényt tarthat, és azt sem, hogy az épület elbontása megtörtént, a földkitermelés 60 %-os mértékben elvégzésre került. A bontás négyzetméterenkénti 7.000 forint + áfa, a földmunka köbméterenkénti 1.000 forint + áfa összegű vállalkozói díjra a felperessel egyező előadást tett.

Az elsőfokú bíróság - utalva a Pp. 164. § (1) bekezdésére - kifejtette, hogy a felperes által bejelentett és meghallgatott tanúk, valamint az általa csatolt építési napló adatai nem mindenben igazolták a felperes előadását, így a felperes indítványára a bíróság igazságügyi szakértőt rendelt ki, és a pontosított szakvélemény a felperes által kitermelt föld mennyiségét mintegy 3516 m³-ben határozta meg. A szakvélemény kiegészítésére azért került sor, mert a szakértő a kitermelt földmennyiséget fényképfelvételek alapján határozta meg, az ott látható kisméretű téglák ismert méretéből kiindulva. Az alapszakvélemény azonban hibás méretadatokat tartalmazott, a kiegészítés már a helyes mérettel számolt.

Az alperes a szakvéleményt vitatta, utalt arra, hogy a szakértő nemcsak a téglák méretét illetően, hanem a téglasorok számolásánál is tévedett. Sérelmezte az épület pincetérfogatának a figyelembevételét. A szakértő felé további kérdéseket kívánt feltenni, azonban az elsőfokú bíróság a kiegészített szakvéleményt alkalmasnak találta a döntése alapjául, ezért az alperesi bizonyítási indítványt elutasította és utalt arra, hogy a kiegészített szakvélemény az alperesi észrevételnek megfelelő módosításokat és pontosításokat tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság az alperesi hivatkozással szemben elfogadta a szakvéleményt, a pincefeltöltés és a föld elszállítása tekintetében a korábban csatolt építési napló tartalmát vette figyelembe, ugyanis abban szerepelt, hogy a pincét is feltöltötték sittel, ami alátámasztotta a felperes állítását. Az építési napló csatolására még abban az időben került sor, amikor a pincefeltöltés kérdése fel sem merült.

Az elsőfokú bíróság a felek által közösen meghatározott 7.000 forint/m² bontási díj és 1000 forint/m³ földkitermelési díj figyelembevételével állapította meg, hogy a felperes milyen összegű vállalkozói díjra tarthat igényt. Utalt arra, hogy a felek írásos szerződése valóban tartalmazott utalást az átalánydíjas szerződésre, de

ezzel ellentétes volt a 4. pont, mely szerint számlát a vállalkozó a felmérése alapján állíthatja ki. Az írásbeli szerződés eleve eltért műszaki tartalmát illetően a tényleges szóbeli szerződéstől, így az elsőfokú bíróság a felek által egyezően előadott szóbeli szerződéses tartalmat vette figyelembe.

Az elsőfokú bíróság a további bizonyítási indítványokat, mint szükségteleneket, elutasította, és mellőzte a szakértői vélemény további kiegészíttetését is. Az elsőfokú bíróság a szakvélemény alapján a kitermelt 3516 m³ földmennyiség figyelembevételével 3.515.670 forint + áfa összegű vállalkozói díjat, továbbá a 478 m² alapterületű ebédlő elbontása folytán 3.323.600 forint + áfa díjat állapított meg. A sít elhordással kapcsolatban 80.000 forint + áfa összegű díjat az alperes elismert. Így az összesen bruttó 8.649.088 forint összegű vállalkozói díjból levonva az alperes által gázolajra biztosított 700.000 forintot, az elsőfokú bíróság számítása szerint a fennmaradó, felperesnek járó összeg 7.949.088 forint lett volna. A felperes csupán 7.603.520 forintba tartott igényt, amely kereseti kérelmen bíróság a Pp. 215. § értelmében nem terjeszkedhetett túl, ezért az alperest a Ptk. 389. §-a alapján 7.603.520 forint összegű vállalkozói díj megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását nem találta alaposnak. Ezzel kapcsolatosan a határozatát azzal indokolta, hogy a felperes munkavégzését az alperes maga állította le, az elállásra pedig csak 2006. február 7-én került sor, de az elállás jogszerűsége nem állapítható meg, továbbá a felperest nem terhelheti felelősség azért, hogy a generál kivitelező felszámolás alá került.

Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes kártérítésen alapuló kereseti kérelmét is. Ezzel kapcsolatos meggyőződését azzal indokolta, hogy az alperesi hivatkozással egyezően a felperes kölcsönszerződésének felmondására vonatkozó okirat szerint a felperes tartozása jelentős mértékű volt és a felperes több hónapja nem fizette a törlesztő részleteket, a kölcsönszerződés felmondása a felperes saját szerződésszegésének következménye volt, amely körülményért az alperes nem tehető felelőssé. A felperes a kölcsönszerződés felmondásából eredő kárait maga köteles viselni. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az árveréssel összefüggésben keletkezett 9.000.000 forint kár és a 23.000.000 forint összegű elmaradt haszon címén előterjesztett kereseti kérelem is alaptalan. Összességében az elsőfokú bíróság a felperesi keresetnek kisebb részben helyt adott, nagyobb részében azt elutasította, és a tőketartozás után a Ptk. 298. §-a és 301/A. §-a alapján kötelezte az alperest késedelmi kamat fizetésére. A perköltségre vonatkozó döntésénél hivatkozott a Pp. 81. §-ára, valamint a felperesi, illetve alperesi igényekkel kapcsolatban kifejtett jogi képviselési tevékenységekre is. A felperes jogi képviselőjének meghatalmazása megszűnt, ügyvédi költség címen a felperes perköltségre nem tarthat igényt. A felek által előlegezett perköltségek körében azon hányadok között, melynek megtérítésére az ellenérdekű felet lehetne kötelezni, nem mutatkozik számottevő különbség, az elsőfokú bíróság úgy határozott, hogy a felek viselik a perköltségeket.

Az elsőfokú ítélet ellen 47. sorszám alatt az alperes nyújtott be fellebbezést, annak megváltoztatását és a felperesi kereset részbeni elutasítását kérte. Az alperes a felperes által elvégzett munkák ellenértékeként 1285,91 m³ földkitermelés után 1.285.910 forintot, a bontással kapcsolatos munkák ellenértékeként 3.000.000 forintot, mindösszesen 4.285.910 forint összegű felperesi követelést elismert, a fennmaradó 3.317.610 forint követelést vitatta. Számításai szerint a konyha épülete alatt 1,9 m belmagasságú pince volt, ahonnan nem kellett a földet kiásni, a konyha alatti terület, így 1.449,47 m³ föld kiásására nem került sor. Megismételte azt az álláspontját, hogy a pincét nem kellett feltölteni, és a szakértő a szakvéleménye kialakításakor a téglasorok számát, illetve a kitermelt föld mennyiségét is tévesen állapította meg. Az alperesi fellebbezés az ítélet egyéb rendelkezéseit nem érintette.

A felperes az alperesi fellebbezésére adott ellenkérelmében (Gf. 3. sorszám) előadta, hogy az alperes fellebbezésben kifejtett álláspontja ellentmond a lefolytatott bizonyítás adatainak és a szakvéleményben foglaltaknak, sőt a korábbi előadásait is cáfolja. Az elsőfokú eljárásban az alperes a földkitermelés 60 %-os teljesítésére tett előadást, a fellebbezésben már azt sem ismerte el. Cáfolja az alperesi előadást a fővállalkozó képviselőjének az előadása, valamint az alperes által a fővállalkozó felé leszámlázott 7.500.000 forint összeg is. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le.

A felperes csatlakozó fellebbezést is benyújtott (Gf. 3. és 5. sorszám), és kereseti kérelmét a Pp. 247. § (1) bekezdés b) pontja alapján 7.949.088 forintra felemelte és kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felemelt kereseti kérelemnek megfelelően alperes marasztalását további 345.568 forint összegben, valamint ezen összeg kamataiban.

Az alperes a felperes csatlakozó fellebbezésére adott ellenkérelmében (Gf.7. sorszám) fenntartotta a fellebbezésében előadottakat, és kijelentette, hogy álláspontja szerint alaptalan a felperes felemelt kereseti követelése. Bejelentette, hogy az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett marasztaló rendelkezésében meghatározott összeget megfizette a felperesnek.

Az alperesi fellebbezés megalapozatlan, a felperesi csatlakozó fellebbezés megalapozott.

Az alperesi fellebbezés az elsőfokú ítélet megváltoztatására és az alperesi marasztalás összegének 3.317.610 forinttal való csökkentésére, a felperesi csatlakozó fellebbezés az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperesi marasztalás összegének 345.568 forinttal történő felemelésére irányult.

A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg.

A vállalkozási szerződés tartalmát a felperes és az alperes ügyvezetőinek előadása alapján, annak teljesítését és a felperesnek járó vállalkozói díj összegét - a beszerzett és kiegészített igazságügyi szakértői vélemény, a csatolt okiratok és a tanúvallomások alapján- az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg. A szakértő az alapszakvéleményét az alperesi észrevételek figyelembevételével módosította, és az elsőfokú bíróság a módosított szakvéleményt vette figyelembe döntése meghozatalának alapjául. Az elsőfokú bíróság mérlegelte az építési napló adatait és megbízhatóságát is, az építési napló adatait összevetette a csatolt fotókkal, okiratokkal és a felek előadásával. Kellően indokolta, hogy miért mellőzte a további bizonyítást. Az alperesi fellebbezésben felhozottak nem alkalmasak az elsőfokú ítéletben megállapított marasztalási összeg csökkentésére.

A Pp. 247. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. Ez a rendelkezés nem zárja ki, hogy a fél a) az eredetileg követelt dolog helyett utóbb beállott változás folytán más dolgot, vagy kártérítést követelhessen; b) a keresetét felemelhesse vagy leszállíthassa, illetőleg az eredetileg nem követelt járulékoknak vagy a követeléseknek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjeszthesse.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében megengedett keresetfelemeléssel élt.

Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított összeg megegyezik a felperesi keresetfelemelés folytán a felperest megillető vállalkozói díj összegével, amely mindösszesen 7.949.088 forint, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az alperesi marasztalás összegét erre az összegre felemelte, és az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. A november hónap 30 napos, annak utolsó napja nem 31-e, hanem 30-a, ezért a Fővárosi Ítéltábla a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontjában a napot 31-éről 30-ára változtatta.

Az alperes a Ptk. 389. §-a alapján ezen felemelt összegű vállalkozói díj, illetve a tőketartozás után a Ptk. 298. § és 301/A. §-a alapján késedelmi kamat megfizetésére köteles.

Az alperesi fellebbezés megalapozatlan volt, míg a felperesi csatlakozó fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése és 239. §-a alapján kötelezte az alperest a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése, (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított, a 3.317.610 forint fellebbezési érték után 80.000 forint + áfa összegű, a sikeres felperesi csatlakozó fellebbezés 345.568 forint fellebbezési érték után 8.000 forint + áfa összegű, azaz összesen 88.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból, továbbá a felperesi csatlakozó fellebbezéssel kapcsolatban az Itv. 46. § (4)

bekezdése szerint lerótt 11.000 forint illetékből álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 239. §-a alapján a fellebbezéssel felmerült másodfokú perköltségét maga viseli.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2010. április 30.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s.k.
előadó bíró

Dr. Sándor Ottó s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
bírószági tisztviselő